

Elektron çilimiň ýürege hemişeki çilimler ýaly zyýan berýändigini ýüze çykdy

Category: Kitapcy, Medisina

написано kitapcy | 25 января, 2025

Elektron çilimiň ýürege hemişeki çilimler ýaly zyýan berýändigini ýüze çykdy ELEKTRON ÇILIMIŇ ÝÜREGE HEMİŞEKI ÇILIMLER ÝALY ZYÝAN BERÝÄNDIGI ÝÜZE ÇYKDY

Maglumatlara görä, elektron çilimleri yzygiderli ulanmak organizmiň gan damarlarynyň işleýşini uly möçberde bozup bilýär

Geçirilen iki täze barlagyň netijesi temmäki önümlerinkň uzak wagtlaýyn ulanylyşynyň ýürege hemişeki çilimler ýaly ýaramaz täsir edip bilýändigini ýüze çykardy.

Alymlar elektron çilimleri yzygiderlik ulanmagyň organizmiň gan damarlarynyň işleýşini uly möçberde bozup, ýürek keseli howpuny artdyryandygyny anyklady.

Tüssäniň ýürege ýetirýän zyýanly täsiri uzak wagt bäri mälimem bolsa, elektron çilimiň zyýany barada kän zat bilýän ýokdy.

Häzir ABŞ-da geçirilen barlaglar elektron çilimiň gan damarlaryna ýetirýän täsiriniň çilimiň täsiri bilen birmeňzeşdigini öňe sürýär.

Barlagçylar biri adamlar, beýlekisi syçanlar bolan iki topar boýunça barlag geçirdiler. Birinji barlagda 120 sany meýletin raýatdan gan alyndy.

Meýletinler uzak wagtlap elektron çilim çekýänlerden uzak wagtlap çilim çekýänlerden we ikisini-de çekmeýänlerden ybaratdy.

Uzak wagtlap elektron çilim çekýänler üç aýdan gowrak wagt hepdede baş gezekden köp çilim çekýänler hökmünde kesgittlendi. Öňden çilim çekýänler bolsa, günden baş gezekden köp çilim çekýän adamlara bölündi.

Soňra molekulalaryň gan öýjüginin gatlagyndan beýleki tarapa geçme ukybyny barlap gördüler.

Geçýän molekulanyň sany artdygyça ýürek keseliniň howpu-da artýar. Aýratynam gan damarlarynyň, öýjükleriň kadaly işläp-işlemeýändigini bilmek üçin ulanylan himiki alamath azot monoksitini geçirme ukybyny-da anykladylar.

Barlagy alyp baryjy Kaliforniýa uniwersitetiniň kardiologiýa professory Mathew Springer «Adamlar boýunça geçiren barlagymyzda elektron çilimi çekmäge endik edenleriň gan damarlarynyň funksiýalarynda näsazlyk bardygyny gördük, bulam olarda ýürek keseliniň ýüze çykyş howpuny hasam artdyryp biler. Bu bolsa lektron çilimkeşleriň beýleki çilimkeşe meňzeş gan-damar keseliniň howpuny başdan geçirip biljegini görkezýär» diýdi.

Alymlar syçanlar boýunça geçiren barlagynda ýürekdäki zyýanly täsiri duruzmagy üçin elektron çilimiň tüssesiniň düzüminde ýeke element ýokdugyny anyklady.

Professor Springer «Adamlara aýtjak zadym şu: diňe arassa howadan dem alyň we şular ýaly önümleri ulanmakdan saklanyň» diýdi.

ABŞ-nyň Ýürek, öýken we gan institutyndan (National Heart, Lung and Blood Institute) Liza Postow netijeleriň «elektron çilime öwrenişmegiň zyýanly kardiowaskulýar täsirleri döredip biljegine ýene bir delil görkezendigini» aýtdy.

Holly Bancroft

News reporter

Holly Bancroft joined The Independent in 2021 as a general news reporter. She has had numerous front page stories – often for her on-the-ground reporting of crime stories. She was shortlisted for Young Journalist of the year in 2019 at the National Press Awards and New Journalist of the year at the British Journalism Awards in the same year. She is interested in running long-term investigations as well as covering day-to-day news.

theindependent.com

Holli BANKROFT.

28.10.2022 ý. Medisina